

CHIẾN LƯỢC PHÁT TRIỂN THỐNG KÊ VIỆT NAM GIAI ĐOẠN 2011 - 2020 VÀ TẦM NHÌN ĐẾN NĂM 2030: MỘT SỐ NỘI DUNG CHỦ YẾU VÀ KẾ HOẠCH TRIỂN KHAI THỰC HIỆN

(Báo cáo tại Hội nghị Ngành Thống kê năm 2012)

Ngày 18 tháng 10 năm 2011, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định số 1803/2011/QĐ-TTg phê duyệt Chiến lược phát triển thống kê Việt Nam giai đoạn 2011-2020 và tầm nhìn đến năm 2030 – đây là văn bản pháp lý quan trọng, đánh dấu giai đoạn Hệ thống thống kê nước ta phát triển một cách bài bản, có tầm nhìn, có quan điểm, mục tiêu phát triển rõ ràng, có giải pháp và các chương trình hành động cụ thể là cơ sở quan trọng trong triển khai thực hiện Chiến lược. Triển khai thực hiện thành công Chiến lược phát triển thống kê Việt Nam giai đoạn 2011-2020 và tầm nhìn đến năm 2030 sẽ bảo đảm ngành Thống kê thực hiện tốt sứ mệnh, nâng cao vị thế, vai trò của Ngành trong xã hội, tạo dựng niềm tự hào của những người làm công tác thống kê Việt Nam trong cộng đồng thống kê quốc tế.

I. Sự cần thiết phải xây dựng Chiến lược phát triển Thống kê Việt Nam giai đoạn 2011-2020 và tầm nhìn đến năm 2030

Trong thời kỳ đổi mới vừa qua, nhất là trong những năm triển khai thực hiện “Định hướng phát triển Thống kê Việt Nam đến năm 2010” ban hành theo Quyết định số 141/2002/QĐ-TTg ngày 21/10/2002 của Thủ tướng Chính phủ, công tác thống kê của nước ta có bước phát triển mới. Môi trường pháp lý cho công tác thống kê được tăng cường. Luật Thống kê và các văn bản hướng dẫn thi hành Luật được ban hành, đang phát huy tác dụng tích cực. Hệ thống tổ chức thống kê Nhà nước tiếp tục được củng cố, hoàn thiện theo Nghị định số 03/2010/NĐ-CP ngày 13/01/2010 của Chính phủ quy định nhiệm vụ, quyền hạn và tổ chức thống kê Bộ, cơ quan ngang Bộ, cơ quan thuộc Chính phủ và Quyết định số

54/2010/QĐ-TTg ngày 24/8/2010 của Thủ tướng Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Tổng cục Thống kê trực thuộc Bộ Kế hoạch và Đầu tư.

Về nghiệp vụ, các cơ quan, tổ chức thống kê đã có nhiều cố gắng trong việc đổi mới và hoàn thiện phương pháp thu thập, xử lý, tổng hợp và phổ biến thông tin thống kê. Đề án đổi mới đồng bộ các Hệ thống chỉ tiêu thống kê được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt tại Quyết định số 312/QĐ-TTg ngày 02/03/2010 đang được triển khai tích cực. Đến nay đã hoàn thành việc xây dựng, bổ sung, ban hành và chuẩn hóa Hệ thống chỉ tiêu thống kê quốc gia với 350 chỉ tiêu chủ yếu và Hệ thống chỉ tiêu thống kê cấp tỉnh với 242 chỉ tiêu; cấp huyện với 80 chỉ tiêu; cấp xã với 27 chỉ tiêu. Một số Bộ, ngành đã và đang triển khai xây dựng hoàn thiện Hệ thống chỉ tiêu thống kê chuyên ngành thuộc lĩnh vực quản lý. Chương trình điều tra thống kê quốc gia và một số chế độ báo cáo thống kê đang được rà soát, bổ sung nhằm thu thập đầy đủ thông tin thống kê đầu vào phù hợp với các Hệ thống chỉ tiêu thống kê mới.

Với những kết quả đạt được như trên, thông tin thống kê đã và đang đóng góp quan trọng trong việc phục vụ các cơ quan, lãnh đạo Đảng, Nhà nước, cấp ủy và chính quyền các cấp trong việc đánh giá, dự báo tình hình, hoạch định chiến lược, chính sách, xây dựng kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội và đáp ứng nhu cầu thông tin thống kê của các tổ chức, cá nhân khác. Thông tin thống kê do Bộ Kế hoạch và Đầu tư (Tổng cục Thống kê) và thống kê Bộ, ngành, địa phương công bố, cung cấp ngày càng trở thành nguồn thông tin chính thống, có tính pháp lý cao, được các cấp, các ngành, các tổ chức, cá nhân trong nước và

quốc tế tin cậy, sử dụng.

Bên cạnh kết quả đạt được, công tác thống kê vẫn còn nhiều hạn chế, bất cập, thể hiện trên những mặt chủ yếu sau:

(1) Trong những năm vừa qua, mặc dù phương pháp thống kê không ngừng được đổi mới theo chuẩn mực quốc tế, nhưng đến nay vẫn còn một số vấn đề chưa được nghiên cứu áp dụng. Do vậy, Chỉ số phương pháp luận thống kê (là một trong 3 chỉ số thành phần cấu thành Chỉ số chung về năng lực thống kê theo tiêu chí đánh giá của Ngân hàng Thế giới) năm 2010 của thống kê nước ta mới đạt 30/100, thuộc nhóm thấp trong khu vực ASEAN.

(2) Hoạt động thống kê bao gồm nhiều khâu liên hoàn, từ thu thập thông tin đến xử lý, tổng hợp, phân tích và dự báo, lưu giữ, truyền đưa và phổ biến thông tin nhưng chưa được nghiên cứu, đổi mới và hoàn thiện đồng bộ nên thông tin thống kê vừa thiếu, vừa trùng chéo; trong một số trường hợp còn chưa có sự thống nhất. Nhiều quy trình thống kê chưa được chuẩn hoá và tin học hoá; hệ thống quản lý chất lượng thông tin chưa được áp dụng đầy đủ. Công tác phân tích và dự báo thống kê phát triển chậm.

(3) Hệ thống tổ chức thống kê chưa hoàn thiện; nhiều Bộ, ngành chưa có tổ chức thống kê; năng lực thống kê Sở, ngành địa phương; thống kê xã, phường, thị trấn và thống kê doanh nghiệp, đơn vị sự nghiệp còn yếu kém, bất cập. Sự kết nối và chia sẻ thông tin giữa Tổng cục Thống kê với thống kê Bộ, ngành, địa phương và doanh nghiệp, hộ gia đình cũng như giữa người sản xuất với người cung cấp và người sử dụng thông tin chưa chặt chẽ, thông tin bị chia cắt và thiếu tính minh bạch. Hầu hết các cơ sở dữ liệu thống kê ban đầu và thống kê kinh tế - xã hội tổng hợp đều chưa hoàn chỉnh; kho dữ liệu chưa được đầu tư xây dựng nên người dùng tin rất khó tiếp cận với thông tin thống kê.

Theo đánh giá của Ngân hàng Thế giới năm 2010, Chỉ số chung về năng lực thống kê Việt Nam chỉ đạt 61/100 điểm, trong khi đó, mức trung bình của thế giới là 65 điểm, mức trung bình của khu vực ASEAN là 68 điểm. Mặc dù vẫn thuộc nhóm nước có năng lực thống kê trung bình (59-69 điểm), nhưng thống kê nước ta chỉ đứng ở vị trí thứ 7/9 nước thành

viên khối ASEAN (trừ Brunây, không nằm trong danh sách xét, do dân số dưới 1 triệu người). Như vậy, mục tiêu “*đưa thống kê Việt Nam đạt trình độ tiên tiến của các nước trong khu vực*” đề ra trong Định hướng phát triển Thống kê Việt Nam đến năm 2010 đã không thực hiện được.

Những hạn chế, bất cập trong công tác thống kê của nước ta bắt nguồn từ nhiều nguyên nhân khách quan và chủ quan khác nhau, trong đó có nguyên nhân quan trọng là qua các giai đoạn chưa xây dựng được Chiến lược phát triển. Theo khuyến nghị của Tổ chức Hợp tác phát triển thống kê Thế kỷ 21 (PARIS 21), các nước cần triển khai xây dựng Chiến lược phát triển thống kê quốc gia cho giai đoạn 2011-2020 và đến nay đã có hơn 80 quốc gia và vùng lãnh thổ xây dựng được Chiến lược này. Ở nước ta, trong thời gian vừa qua, hầu hết các Bộ, ngành đã xây dựng Chiến lược phát triển ngành, lĩnh vực quản lý đến năm 2020, được Thủ tướng Chính phủ ban hành Quyết định phê duyệt. Như vậy, việc xây dựng Chiến lược phát triển Thống kê Việt Nam giai đoạn 2011-2020 và tầm nhìn đến năm 2030 là rất cần thiết; đồng thời phù hợp với yêu cầu chỉ đạo, quản lý, điều hành của Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ và khuyến nghị của cộng đồng thống kê thế giới.

II. Quá trình triển khai xây dựng Chiến lược

Việc xây dựng Chiến lược phát triển Thống kê Việt Nam giai đoạn 2011- 2020 và tầm nhìn đến năm 2030 đã được Bộ Kế hoạch và Đầu tư, trực tiếp là Tổng cục Thống kê triển khai tích cực từ giữa năm 2010 với các hoạt động chủ yếu như sau:

1. Hình thành các đơn vị xây dựng Chiến lược

Tổng cục đã giao nhiệm vụ cho Viện KHTK là đơn vị chủ trì xây dựng Chiến lược; thành lập Tổ Thư ký xây dựng Chiến lược, gồm 18 thành viên do 01 đồng chí Phó Tổng cục trưởng, TCTK làm Tổ trưởng. Bộ Kế hoạch và Đầu tư đã ban hành Quyết định số 1472/QĐ-BKH ngày 10/9/2010/QĐ-TTg thành lập Ban Chỉ đạo xây dựng Chiến lược. Ngay sau khi được giao nhiệm vụ, các đơn vị này đã khẩn trương tiến hành nghiên cứu tài liệu và xây dựng Kế hoạch, lộ trình chi tiết thiết kế Chiến lược phát triển Thống kê Việt Nam giai đoạn 2011-2020 và tầm nhìn đến năm 2030.

2. Xây dựng và ban hành Kế hoạch chi tiết biên

soạn Chiến lược phát triển Thống kê Việt Nam giai đoạn 2011-2020 và tầm nhìn đến năm 2030. Bản Kế hoạch đã đề ra các giai đoạn và lộ trình xây dựng Chiến lược phát triển Thống kê Việt Nam theo khuyến nghị của Paris 21, bao gồm năm giai đoạn: (1) Chuẩn bị xây dựng Chiến lược; (2) Đánh giá Hệ thống Thống kê Việt Nam; (3) Xác định sứ mệnh, tầm nhìn, quan điểm, mục tiêu phát triển của Thống kê Việt Nam; (4) Xác định các Chương trình hành động và Khung theo dõi đánh giá việc thực hiện Chiến lược; và (5) Biên soạn, thẩm định và trình Thủ tướng phê duyệt Chiến lược.

3. Đánh giá thực trạng công tác thống kê Việt Nam và dự thảo Chiến lược

- Từ giữa năm 2010, Bộ Kế hoạch và Đầu tư (Tổng cục Thống kê) tiến hành đánh giá thực trạng Hệ thống Thống kê Việt Nam và đánh giá kết quả thực hiện Định hướng phát triển Thống kê Việt Nam đến năm 2010 ban hành theo Quyết định số 141/2002/QĐ-TTg ngày 21/10/2002 của Thủ tướng Chính phủ. Báo cáo đánh giá đã tập trung phân tích những mặt đạt được và chưa đạt được trong việc triển khai 7 Chương trình hành động thực hiện Định hướng. Trên cơ sở đó rút ra kết luận chung về kết quả và những hạn chế, bất cập trong công tác thống kê, làm căn cứ xác định mục tiêu, chương trình hành động và giải pháp phát triển thống kê nước ta trong 10-20 năm tới để xây dựng Đề cương Chiến lược. Ngày 12 tháng 11 năm 2010, Bộ Kế hoạch và Đầu tư đã có Công văn số 7257/BKHĐT-TCTK lấy ý kiến của Bộ, ngành, địa phương và đã nhận được 80 Bộ, ngành địa phương có ý kiến góp ý vào bản dự thảo Đề cương Chiến lược phát triển Thống kê Việt Nam giai đoạn 2011-2020 và tầm nhìn đến năm 2030.

- Tiếp theo đó, Bộ Kế hoạch và Đầu tư (Tổng cục Thống kê) đã tổ chức các cuộc Hội thảo theo từng chuyên đề phù hợp với quá trình xây dựng Chiến lược. Đặc biệt trong các ngày 20 tháng 12 năm 2010 và ngày 28 tháng 4 năm 2011, Bộ Kế hoạch và Đầu tư (Tổng cục Thống kê) đã tổ chức hai cuộc Hội thảo tại Bắc Ninh và Vĩnh Phúc lấy ý kiến góp ý của các Bộ, ngành, địa phương, các nhà hoạch định chính sách, các nhà khoa học và các chuyên gia trong nước và quốc tế hoàn thiện Đề cương Chiến lược; hoàn thiện

đánh giá thực trạng Hệ thống thống kê Việt Nam; xác định quan điểm, mục tiêu phát triển của thống kê nước ta và tiến hành dự thảo Chiến lược, Quyết định của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Chiến lược, Trình Thủ tướng Chính phủ. Ngày 31 tháng 8 năm 2011 tại Hải Phòng, Bộ Kế hoạch và Đầu tư (Tổng cục Thống kê) đã tổ chức Hội thảo về việc theo dõi, đánh giá chiến lược để xây dựng kế hoạch theo dõi, đánh giá việc thực hiện Chiến lược phát triển thống kê Việt Nam giai đoạn 2011-2020 và tầm nhìn đến năm 2030 sau khi được Thủ tướng Chính phủ ký quyết định ban hành.

4. Lấy ý kiến tham gia góp ý của các Bộ, ngành, địa phương

Sau nhiều lần hội thảo trong Ban Chỉ đạo xây dựng Chiến lược; đồng thời tổ chức lấy ý kiến đóng góp của các đơn vị thuộc Bộ Kế hoạch và Đầu tư, các chuyên gia tư vấn trong nước và quốc tế, ngày 14 tháng 6 năm 2011, Bộ Kế hoạch và Đầu tư đã có Công văn số 3756/BKHĐT-TCTK lấy ý kiến đóng góp của các Bộ, ngành, địa phương đối với dự thảo Chiến lược phát triển thống kê Việt Nam giai đoạn 2011-2020 và tầm nhìn đến năm 2030. Dự thảo Chiến lược cũng đã đưa lên Trang thông tin điện tử và đăng trên các Tạp chí của Tổng cục Thống kê để lấy ý kiến rộng rãi của các cơ quan, tổ chức và cá nhân trong nước và quốc tế. Dự thảo Chiến lược phát triển Thống kê Việt Nam giai đoạn 2011- 2020 và tầm nhìn đến năm 2030 đã nhận được góp ý của 41 Bộ, ngành, địa phương. Tất cả các Bộ, ngành, địa phương đều đồng tình ủng hộ về sự cần thiết phải xây dựng Chiến lược này; hầu hết các ý kiến đã nhất trí cao với dự thảo Chiến lược. Một số Bộ, ngành, địa phương có đóng góp thêm ý kiến, Bộ Kế hoạch và Đầu tư đã nghiên cứu, tiếp thu hầu hết các ý kiến góp ý của các Bộ, ngành và địa phương

5. Thẩm định, trình phê duyệt Chiến lược

Ngày 06 tháng 7 năm 2011, Bộ Kế hoạch và Đầu tư đã có Công văn số 4389/BKHĐT-TCTK gửi Dự thảo Chiến lược phát triển thống kê Việt Nam giai đoạn 2011-2020 và tầm nhìn đến năm 2030 và các văn bản liên quan tới Bộ Tư pháp lấy ý kiến thẩm định về tính pháp lý theo quy định về trình tự ban hành văn bản quy phạm pháp luật. Ngày 10 tháng 8

năm 2011, Bộ Tư pháp đã có Công văn số 4729/BTP-VĐCXPDL thông báo kết quả thẩm định dự thảo Quyết định của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Chiến lược.

III. Nội dung chủ yếu của Chiến lược

1. Quan điểm Chiến lược

a) Thực hiện tốt chức năng, nhiệm vụ và quyền hạn của Thống kê Việt Nam là sản xuất và phổ biến thông tin thống kê trung thực, khách quan, chính xác, đầy đủ, kịp thời và minh bạch phục vụ các cơ quan, lãnh đạo Đảng, Nhà nước trong việc đánh giá, dự báo tình hình, hoạch định chiến lược, chính sách, xây dựng kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội và đáp ứng nhu cầu thông tin thống kê của các tổ chức, cá nhân khác theo quy định của pháp luật Việt Nam và thông lệ quốc tế; trước hết là phục vụ việc giám sát, đánh giá quá trình thực hiện Chiến lược phát triển kinh tế - xã hội cả nước và Chiến lược phát triển các ngành, lĩnh vực, vùng, miền, địa phương giai đoạn 2011-2020.

b) Tuân thủ đúng và đầy đủ các nguyên tắc cơ bản của hoạt động thống kê quy định trong Luật Thống kê ban hành ngày 26 tháng 6 năm 2003 và các quy định khác của pháp luật; đồng thời phù hợp với những nguyên tắc cơ bản trong hoạt động thống kê nhà nước do Ủy ban Thống kê Liên hợp quốc đề ra tháng 4 năm 1994 đang được thống kê các nước vận dụng có hiệu quả.

c) Đổi mới, hoàn thiện công tác thống kê theo hướng hiện đại, chất lượng và hiệu quả của cả hệ thống thống kê, bao gồm: Hệ thống Thống kê tập trung; thống kê Bộ, cơ quan ngang Bộ, cơ quan thuộc Chính phủ, Tòa án nhân dân tối cao, Viện Kiểm sát nhân dân tối cao (gọi chung là thống kê Bộ, ngành); thống kê Sở, ngành địa phương; thống kê xã, phường, thị trấn; thống kê doanh nghiệp, đơn vị sự nghiệp và các cơ quan, tổ chức thống kê khác. Thực hiện đồng bộ hoá, chuẩn hoá, quy trình hoá và tin học hoá tất cả các quá trình, các khâu: thu thập, xử lý và tổng hợp, phân tích và dự báo; truyền đưa, lưu giữ và phổ biến thông tin thống kê, phù hợp với thực tiễn Việt Nam và các chuẩn mực, thông lệ quốc tế.

d) Phát triển nhanh, bền vững với lộ trình hợp lý, có tính kế thừa; kết hợp chặt chẽ và hài hòa giữa

yêu cầu trước mắt với mục tiêu lâu dài, giữa phát triển nhanh với phát triển bền vững, tạo tiền đề để tiếp tục phát triển lên trình độ mới với tầm nhìn đến năm 2030.

đ) Tạo lập đầy đủ các điều kiện về cơ sở pháp lý, bộ máy tổ chức, nguồn nhân lực, kinh phí, cơ sở vật chất kỹ thuật và các nguồn lực khác bảo đảm tính khả thi.

2. Mục tiêu Chiến lược

a) Mục tiêu tổng quát

Thống kê Việt Nam phát triển nhanh, bền vững trên cơ sở hoàn thiện hệ thống tổ chức, bảo đảm đủ số lượng và nâng cao chất lượng nguồn nhân lực, áp dụng đồng bộ phương pháp thống kê tiên tiến và tăng cường sử dụng công nghệ hiện đại; hình thành hệ thống thông tin thống kê quốc gia tập trung, thống nhất, thông suốt và hiệu quả với số lượng thông tin ngày càng đầy đủ và chất lượng thông tin ngày càng cao, phục vụ việc hoạch định chiến lược, chính sách, kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội và sự lãnh đạo, chỉ đạo, điều hành của các cơ quan, lãnh đạo Đảng, Nhà nước, cấp ủy, chính quyền các cấp và nhu cầu thông tin thống kê của các tổ chức, cá nhân khác trong nước và quốc tế; phấn đấu đến năm 2020 Thống kê Việt Nam đạt trình độ khá và năm 2030 đạt trình độ tiên tiến trong khu vực.

b) Mục tiêu cụ thể

- Xây dựng, hoàn thiện hệ thống chỉ tiêu thống kê của các Bộ, ngành đồng bộ với Hệ thống chỉ tiêu thống kê quốc gia (ban hành theo Quyết định số 43/2010/QĐ-TTg ngày 02 tháng 6 năm 2010) và Hệ thống chỉ tiêu thống kê cấp tỉnh, huyện, xã (ban hành theo Thông tư số 02/2011/TT-BKHĐT ngày 10 tháng 01 năm 2011); bảo đảm từ năm 2015 tất cả các chỉ tiêu trong Hệ thống chỉ tiêu thống kê quốc gia, Hệ thống chỉ tiêu thống kê các Bộ, ngành và Hệ thống chỉ tiêu thống kê cấp tỉnh, huyện, xã đều được thu thập, tổng hợp và phổ biến theo nội dung và kỳ công bố quy định; các thông tin thống kê được sản xuất và phổ biến đáp ứng các tiêu thức chất lượng đang được hầu hết các cơ quan thống kê quốc gia và các tổ chức quốc tế áp dụng, bao gồm: tính phù hợp, tính chính xác, tính kịp thời, khả năng tiếp cận, khả năng giải thích và tính chặt chẽ; đồng thời bảo đảm tính so

sánh quốc tế.

- Hình thành hệ thống thông tin thống kê quốc gia tập trung, đồng bộ và thống nhất có sự phối hợp, trao đổi, chia sẻ và kết nối thông tin thường xuyên, chặt chẽ giữa các cơ quan, tổ chức thống kê trong nước, thực hiện đầy đủ các cam kết về cung cấp và chia sẻ thông tin với các tổ chức quốc tế, cơ quan thống kê các quốc gia theo quy định của pháp luật. Hoàn thành việc xây dựng các cơ sở dữ liệu thống kê vi mô; cơ sở dữ liệu thống kê vĩ mô; cơ sở dữ liệu thống kê về hệ thống các bảng phân loại, danh mục và hệ thống khái niệm, nguồn thông tin, phương pháp tính các chỉ tiêu thống kê; tiến tới hoàn thành việc xây dựng kho dữ liệu thống kê kinh tế-xã hội vào năm 2020 để các đối tượng dùng tin đều có thể khai thác, sử dụng.

- Nâng Chỉ số chung về năng lực thống kê theo các tiêu chí đánh giá của Ngân hàng Thế giới đối với thống kê nước ta từ 61 điểm trong thang điểm 100 năm 2010 lên 70 điểm vào năm 2015; 80 điểm vào năm 2020 và 95 điểm vào năm 2030, trong đó tập trung đổi mới và hoàn thiện phương pháp nghiệp vụ, nâng Chỉ số phương pháp luận từ 30 điểm lên 55 điểm; 75 điểm và 90 điểm vào các năm tương ứng. Nâng mức độ thực hiện Hệ thống tài khoản quốc gia của thống kê nước ta theo Khung đánh giá của Ủy ban Thống kê Liên hợp quốc từ mức 2/6 năm 2008 lên mức 3/6 năm 2015; 4/6 năm 2020, phấn đấu đạt mức 6/6 vào năm 2030. Năm 2015 thực hiện đầy đủ Hệ thống phổ biến dữ liệu chung (GDDS) và năm 2020 tuân thủ đầy đủ Tiêu chuẩn phổ biến dữ liệu riêng (SDDS) của Quỹ Tiền tệ Quốc tế.

3. Các giải pháp thực hiện Chiến lược

Để các mục tiêu và các Chương trình hành động triển khai thực hiện có hiệu quả, hệ thống các giải pháp thực hiện Chiến lược được xây dựng với các nhóm giải pháp chủ yếu sau: (1) Nhóm giải pháp về hoàn thiện khuôn khổ pháp lý, cơ chế phối hợp; (2) Nhóm giải pháp về chuyên môn, nghiệp vụ thống kê; (3) Nhóm giải pháp về ứng dụng, phát triển công nghệ thông tin và truyền thông; (4) Nhóm giải pháp về tổ chức, nhân lực; (5) Nhóm các giải pháp khác.

4. Chương trình hành động thực hiện Chiến lược

Các mục tiêu Chiến lược được cụ thể hóa thành

9 Chương trình hành động lớn với 45 hoạt động chủ yếu (Danh mục, các nội dung cụ thể, lộ trình và phân công trách nhiệm thực hiện 45 hoạt động được hệ thống trong Phụ lục kèm theo Quyết định của Thủ tướng Chính phủ), bao gồm:

(1) Hoàn thiện thể chế, khuôn khổ pháp lý và cơ chế điều phối các hoạt động thống kê: 3 hoạt động; (2) Tăng cường nghiên cứu, ứng dụng phương pháp luận thống kê tiên tiến và xây dựng, chuẩn hóa các quy trình thống kê theo chuẩn mực quốc tế: 7 hoạt động; (3) Đổi mới, hoàn thiện và nâng cao chất lượng hoạt động thu thập thông tin thống kê: 4 hoạt động; (4) Đổi mới, hoàn thiện và nâng cao chất lượng hoạt động xử lý, tổng hợp và phổ biến thông tin thống kê: 11 hoạt động; (5) Đẩy mạnh phân tích và dự báo thống kê: 4 hoạt động; (6) Ứng dụng, phát triển công nghệ thông tin và truyền thông trong hoạt động thống kê: 4 hoạt động; (7) Phát triển nhân lực làm công tác thống kê: 4 hoạt động; (8) Mở rộng và nâng cao hiệu quả hợp tác quốc tế trong lĩnh vực thống kê: 4 hoạt động; (9) Tăng cường cơ sở vật chất và huy động các nguồn lực tài chính phục vụ hoạt động thống kê: 4 hoạt động.

IV. Một số hoạt động chủ yếu triển khai thực hiện Chiến lược

Tổ chức Hội nghị công bố Chiến lược

Ngay sau khi chiến lược phát triển thống kê Việt Nam giai đoạn 2011-2020 và tầm nhìn đến năm 2030 được Thủ tướng phê duyệt, Bộ Kế hoạch và Đầu tư đã tổ chức các Hội nghị công bố Chiến lược. Tại các Hội nghị này, lãnh đạo Bộ Kế hoạch và Đầu tư thay mặt Thủ tướng Chính phủ đã cam kết thực hiện thành công Chiến lược, điều này thể hiện quyết tâm chính trị của Đảng và Nhà nước đối với sự phát triển của Hệ thống thống kê nước ta, đồng thời cũng đặt trách nhiệm nặng nề nhưng đầy vẻ vang lên vai của toàn ngành Thống kê.

Mục đích của Hội nghị công bố Chiến lược nhằm thông báo cho các Bộ, ngành, địa phương - những cơ quan sẽ đóng vai trò quan trọng trong triển khai thực hiện Chiến lược; đồng thời gửi thông điệp mạnh mẽ tới cộng đồng trong nước và quốc tế về cam kết thực hiện Chiến lược của Chính phủ Việt Nam.

Xây dựng Kế hoạch triển khai thực hiện Chiến lược

Tổng cục Thống kê đã khẩn trương xây dựng Kế hoạch chi tiết triển khai thực hiện Chiến lược trình Bộ trưởng Bộ Kế hoạch và Đầu tư ban hành. Bản Kế hoạch cần cụ thể hóa các chương trình hành động của Chiến lược, chỉ rõ đơn vị chịu trách nhiệm chính, đơn vị phối hợp, thời gian triển khai và hoàn thành từng hoạt động và dự kiến kết quả đạt được. Để bản Kế hoạch có tính khả thi, phù hợp với thực tiễn của các Bộ, ngành và địa phương, trong quá trình xây dựng, Tổng cục Thống kê cần lấy ý kiến góp ý của các Bộ, ngành, địa phương và ban hành chính thức áp dụng vào đầu Quý I năm 2012. Căn cứ vào kế hoạch triển khai thực hiện này, các Bộ, ngành, địa phương xây dựng Kế hoạch chi tiết triển khai thực hiện các hoạt động, nhiệm vụ của Chiến lược liên quan đến Bộ, ngành, địa phương mình.

Bên cạnh Kế hoạch triển khai thực hiện áp dụng cho các Bộ, ngành, địa phương do Bộ Kế hoạch và Đầu tư phê duyệt, với vai trò là đơn vị chủ trì và làm đầu mối tổ chức thực hiện Chiến lược, Tổng cục Thống kê cần xây dựng Kế hoạch chi tiết triển khai thực hiện Chiến lược của Tổng cục với các nội dung chi tiết thuộc nhiệm vụ của Hệ thống thống kê tập trung do Bộ Kế hoạch và Đầu tư giao, với cơ quan chủ trì và cơ quan phối hợp là các đơn vị thuộc Tổng cục; bản kế hoạch cần chỉ rõ thời gian hoàn thành và sản phẩm dự kiến đạt được.

3. Xây dựng Khung theo dõi đánh giá thực hiện Chiến lược

Tổng cục Thống kê cần khẩn trương hoàn thành việc soạn thảo Khung theo dõi đánh giá việc thực hiện Chiến lược và tài liệu hướng dẫn thực hiện Khung theo dõi đánh giá. Khung theo dõi đánh giá và tài liệu hướng dẫn thực hiện có ý quan trọng, giúp các Bộ, ngành, địa phương thực hiện chức năng quản lý dựa trên kết quả, góp phần triển khai thực hiện thành công Chiến lược. Mục đích của theo dõi đánh giá nhằm cung cấp thông tin đầy đủ, kịp thời cho các cơ quan chủ trì và có liên quan đến quá trình triển khai thực hiện Chiến lược để cập nhật và đưa ra những quyết định điều chỉnh kịp thời.

Xây dựng Khung theo dõi đánh giá cần tuân thủ

các nguyên tắc: 1) Đơn giản, linh hoạt, bảo đảm tính khả thi và hiệu quả; 2) bảo đảm tính độc lập và minh bạch của hoạt động đánh giá; 3) Cơ chế rõ ràng trong hoạt động theo dõi đánh giá.

Huy động các nguồn lực triển khai thực hiện Chiến lược

Quyết định số 1803/2011/QĐ-TTg ngày 18 tháng 10 năm 2011 của Thủ tướng Chính phủ đã chỉ rõ Bộ Kế hoạch và Đầu tư (Tổng cục Thống kê) chủ trì, phối hợp với các Bộ ngành và địa phương huy động các nguồn vốn trong và ngoài nước thực hiện Chiến lược. Thủ tướng chính phủ cũng giao cho Bộ Tài chính chủ trì, phối hợp với Bộ Kế hoạch và Đầu tư bố trí kinh phí ngân sách Nhà nước hàng năm thực hiện Chiến lược; hướng dẫn quản lý sử dụng kinh phí theo quy định của Luật Ngân sách Nhà nước.

Để triển khai thực hiện Chiến lược, bên cạnh tinh thần trách nhiệm, nỗ lực thực hiện của các Bộ, ngành địa phương, kinh phí triển khai là một yếu tố không thể thiếu. Các tổ chức quốc tế và các nhà tài trợ đánh giá cao tầm vóc và nội dung của Chiến lược và sẵn sàng hỗ trợ về kỹ thuật và kinh phí cho Hệ thống thống kê Việt Nam thực hiện Chiến lược. Điểm thuận lợi cho Thống kê nước ta tranh thủ sự hỗ trợ của các tổ chức quốc tế và các nhà tài trợ ở chỗ hiện nay là thời điểm các tổ chức này đang soạn thảo chương trình tài trợ cho Việt Nam giai đoạn 2012-2016, Vụ Thống kê nước ngoài và hợp tác quốc tế phải đóng vai trò chủ trì xây dựng các chương trình, dự án nhằm tranh thủ sự hỗ trợ của các tổ chức quốc tế và các nhà tài trợ. Trong sáu tháng đầu năm 2012, Vụ Kế hoạch tài chính chủ trì, phối hợp với Viện Khoa học Thống kê và các đơn vị trong Tổng cục xây dựng kế hoạch kinh phí từ ngân sách Nhà nước gửi Bộ Tài chính thẩm định để trình Thủ tướng chính phủ phê duyệt.

Thành lập Ban Chỉ đạo triển khai thực hiện Chiến lược các cấp

Nhằm đảm bảo Chiến lược phát triển thống kê Việt Nam giai đoạn 2011-2020 và tầm nhìn đến năm 2030 được thực hiện nghiêm túc, cần thành lập các Ban chỉ đạo triển khai thực hiện Chiến lược Trung ương và cấp tỉnh thành phố trực thuộc Trung ương. Ban Chỉ đạo thực hiện Chiến lược cấp trung ương do lãnh đạo Bộ KH&ĐT làm trưởng ban, Tổng cục trưởng

Tổng cục Thống kê làm Phó trưởng ban thường trực, đại diện lãnh đạo một số Bộ, ngành và địa phương có khối lượng và quy mô lớn các công việc cần triển khai làm thành viên. Ban Chỉ đạo thực hiện chiến lược cấp tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương do lãnh đạo Ủy ban nhân dân tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương làm Trưởng ban, Cục trưởng Cục thống kê tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương làm Phó trưởng ban thường trực, đại diện lãnh đạo một số Sở, ngành ở địa phương làm thành viên. Các Ban chỉ đạo có nhiệm vụ triển khai thực hiện Chiến lược, đồng thời theo dõi và báo cáo hàng năm về kết quả triển khai thực hiện Chiến lược để Bộ Kế hoạch và Đầu tư biên soạn báo cáo thường niên trình Thủ tướng Chính phủ.

Tuyên truyền Chiến lược và các sản phẩm của Chiến lược

Tuyên truyền Chiến lược và các sản phẩm của Chiến lược có ý nghĩa quan trọng nhằm động viên sức mạnh tổng hợp của các Bộ, ngành, địa phương và toàn xã hội ủng hộ về tinh thần, cùng hợp tác và phối hợp với Tổng cục Thống kê triển khai thực hiện Chiến lược, đồng thời cũng chia sẻ và sử dụng các kết quả có được trong quá trình triển khai thực hiện Chiến lược.

Tổng cục Thống kê cần khẩn trương trao đổi với Bộ Thông tin và Truyền thông để Bộ này thực hiện vai trò chủ trì xây dựng và thực hiện kế hoạch truyền thông trên các phương tiện thông tin đại chúng về vị trí, vai trò của thống kê và trách nhiệm của cộng đồng đối với công tác thống kê.

Vụ Pháp chế, Tuyên truyền và Thi đua khen thưởng chủ trì, cùng với Tạp chí Con số và Sự kiện với chức năng là cơ quan ngôn luận của Ngành phải xây dựng kế hoạch chi tiết tuyên truyền nội dung, quá trình triển khai và kết quả thực hiện thông qua các sản phẩm của Chiến lược.

Hình thức tuyên truyền cần đa dạng trên các phương tiện thông tin đại chúng: đài truyền hình, đài phát thanh, trang thông tin điện tử của Tổng cục Thống kê, của các Bộ, ngành và địa phương, báo, tạp chí trong và ngoài ngành Thống kê. Trong 6 tháng đầu năm 2012, tổ chức các buổi tọa đàm, thực hiện chương trình “Sự kiện và Bình luận” về Chiến lược phát triển thống kê trên các kênh của Đài Truyền

hình giới thiệu nội dung, kế hoạch và lộ trình triển khai thực hiện Chiến lược và các kết quả khác của Chiến lược.

Tổ chức Hội nghị triển khai thực hiện Chiến lược đối với Bộ, ngành và địa phương

Ngay sau khi hoàn thành xây dựng và phê duyệt bởi cấp có thẩm quyền về Kế hoạch triển khai thực hiện Chiến lược; Khung theo dõi đánh giá và tài liệu hướng dẫn thực hiện khung theo dõi đánh giá; Kinh phí ngân sách Nhà nước hàng năm, văn bản hướng dẫn quản lý và sử dụng kinh phí theo quy định của Luật Ngân sách Nhà nước và hỗ trợ từ các tổ chức quốc tế và các nhà tài trợ, Bộ Kế hoạch và Đầu tư (Tổng cục Thống kê) cần tổ chức Hội nghị triển khai thực hiện Chiến lược đối với Bộ, ngành và địa phương nhằm thống nhất về mục tiêu, nội dung, phương pháp triển khai thực hiện, tạo sự phối hợp và chia sẻ kinh nghiệm trong quá trình thực hiện Chiến lược. Hội nghị triển khai thực hiện cần tổ chức vào đầu quý III năm 2012.

Tổ chức thực hiện Chiến lược phát triển thống kê Việt Nam giai đoạn 2011-2012 và tầm nhìn đến năm 2030 là công việc hết sức lớn và nặng nề, liên quan đến nhiều ngành, nhiều lĩnh vực từ trung ương đến địa phương và cần huy động đủ nguồn lực để đảm bảo thực hiện Chiến lược. Nếu chỉ có Chính phủ, mà trực tiếp là ngành Thống kê quyết tâm thực hiện chiến lược là chưa đủ, mà cần có sự tham gia tích cực của cả xã hội, sự hỗ trợ kỹ thuật của các tổ chức quốc tế.

Tổ chức thực hiện thắng lợi Chiến lược sẽ đưa thế và lực của Hệ thống thống kê nước ta lên một tầm cao mới, tạo nền tảng vững chắc cho sự phát triển toàn diện trong tương lai, đồng thời là cơ hội và cũng là thách thức lớn đối với toàn Ngành. Thực hiện thành công Chiến lược là trách nhiệm, bản lĩnh chính trị của mỗi tập thể, cá nhân trong công cuộc đổi mới của Hệ thống Thống kê. Phát huy truyền thống vẻ vang của Ngành và tinh thần đoàn kết, lao động sáng tạo, lòng yêu ngành, yêu nghề của đội ngũ cán bộ công chức thống kê, được sự chỉ đạo sát sao và kịp thời của Đảng và Nhà nước, sự hợp tác và phối hợp hiệu quả của các Bộ, ngành, địa phương, nhất định ngành Thống kê sẽ thực hiện thắng lợi Chiến lược phát triển thống kê Việt Nam giai đoạn 2011-2020 và tầm nhìn đến năm 2030./.